

Jak do života? ●

Příručka pro všechny, kdo si ji chtějí přečíst

**PŘEČTI A VYHRAJ MOBILNÍ
TELEFON ČI MP3
PŘEHRAVAČ !!!**

Milý čtenáři, do ruky se ti dostalo „dývidýčko“ s filmem, který nahráli studenti základní a střední školy na Havlíčkově náměstí. Udělali tak v rámci programu Komunitní poradenské centrum pro Prahu 3, kterej platí Evropská Unie. Ten program je tady od toho, aby se hlavně romským dětem a mládeži už konečně líp dařilo dostávat se k pořádnému zaměstnání, tím pádem vydělávat víc peněz a nemuset hned po škole na pracák, zkrátka, aby si žili spokojeně a nebyli závislí na milodarech od státu, který se stejně budou víc a víc snižovat.

PROČ TÝHLE MINIKNÍŽCE S PLACKOU VĚŘIT?

Věřit jí samozřejmě nemusíš, ale mohl bys vědět, že jí napsali lidi („gádžové“ i Romové), který se už léta snažej v rámci svý práce pomáhat rodinám, který mají nejrůznější problémy (s penězma, s bydlením, s prací, s nenávisť a odmítáním okolí apod.) nebo rodinám, který nefungujou zkrátka úplně ideálně. Je v nich třeba normální neučit se a nechodit pořádně do školy, kašlat na práci a jenom brát sociální dávky, v horších případech taky krást, fetovat, hrát automaty nebo sedět v base. My, jako autoři, máme za sebou desítky případů dětí, kterejm se po základní škole podařilo uchytit a stovky těch, kterejm se to nepovedlo, takže chceme, aby se to obrátilo a víc bylo těch, kterejm se to povede.

CO JE NA TOM DVD?

V první kapitole tohohle filmu se vlastně nic moc neděje, akorát je tam nějaký byt a v něm jakože máma vítá po škole svoje děti. Ten byt je ale takovej vošklivej, prázdněj, oprejskanej... prostě chuděj. Jedno známý přísloví říká, že „chudoba cti netratí“, znamená to, že bejt chuděj neznamená bejt špatnej. A to je velká pravda! Jenže když už chce mít člověk rodinu, tak by se měl postarat o to, aby se doma cejtili všichni dobře, měli to tam pěkný a hlavně aby se nemuseli bát, že jim ten byt někdo kvůli dluhům vezme, vypnou jim elektriku, exekutor zabaví pračku nebo tak něco. Takže nějaký peníze na zajištění dobrýho domova by člověk mít měl. Psychologové říkaj, že potřeba pěknýho a bezpečnýho domova je tzv. „základní lidskou potřebou“, tak na tom asi něco bude...

Jak na to? No nejlepší je, když má člověk bejvák vlastní. To znamená byt nebo dům, kterej mu patří, je jeho majitelem.

Protože pak nemusí platit nájem, ale jenom energie, který mu dodává nějaká společnost (elektrárny, plynárny nebo vodárny). Vlastní byt se dá buď koupit (v Praze tak od 2 miliónů vejš) nebo zdědit (když je po kom) nebo koupit na hypotéku, splátky – podobně jako třeba pračku nebo lednici. Na hypotéku si byty kupuje většina Čechů, protože jsou drahý a málokdo vydělává tolik, aby si na něj najednou ušetřil.

Hypotéku dávaj banky, ale aby jí člověk dostal, musí splňovat pár věcí.

ZAPRVÝ – nesmí nikde jinde dlužit v bance nebo u Providentu či podobnejch firmiček a nesplácet nebo dlužit hodně.

Tohle si ta banka snadno zjistí v tzv. registru dlužníků a máte smůlu.

ZADRUHÝ – člověk musí mít pravidelný peníze ze zaměstnání. Práce načerno zaměstnání není, takže mluvíme o práci někde na smlouvu, kde každěj měsíc dostanu vejplatu. Ta vejplata musí bejt slušná, třeba 20 tisíc čistýho a víc, aby si ta banka řekla: „**Hmm, tak tenhle člověk nám bude schopnej ten byt splatit.**“

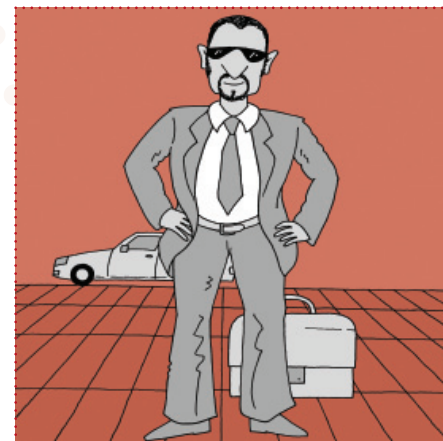
ZATŘETÍ – někdo další v rodině, kdo je dospělej, by měl taky vydělávat, aby mohl takzvaně spoluručit svojí vejplatou.

Výhoda hypotéky je v tom, že ji dostaneme hned, nastěhujeme se do vlastního bytu a pak splácíme vlastně stejný peníze nebo i menší, jako by byl obyčejnej nájem v cizim bytě nebo na ubytovně.

Ale už platíme „do svýho“, do něčeho, co nám už zůstane. Kdežto v nájemním bytě (byt obce, podnikovej, ubytovna, byt soukromýho majitele) platíme vlastně jenom majiteli do kapsy a na ten byt nemáme žádný práva. Někdy taky o to ubytování můžeme přijít. Ve vlastním bytě, když budeme dobře splácet hypotéku, o něj nikdy nepřijdeme. Je náš.

Můžeme si ho dělat pěkněj a různě opravovat, udržovat.

Když už ale nevyděláváme tolik prachů, aby nám v bance tu hypotéku dali, dá se dobře bydlet i v bytě nájemním, to znamená u někoho, kdo nám na byt dá nájemní smlouvu. Ta může bejt na rok na dva, ale většinou, když všechno klope, tak nás majitel bytu nechá bydlet dlouho, protože je rád, že má platící nájemníky. Hodně Romů má problémy s tím, že jim nikdo normálně byt pronajmout nechce, takže někdy je to těžký a je potřeba hledat a taky třeba využít nějakou sociální poradnu nebo místní úřad, kterej může pronajímat obecní byty. Stojí to ale určitě za to.

... BUDE SCHOPNEJ TEN BYT SPLATIT

Asi nejhorší jsou totiž různé soukromé bytovny, kde se platí hrozně vysoké nájemné a je to bez nájemní smlouvy, **takže nás může majitel kdykoliv vykopnout**. Taky to tam většinou není moc pěkný a určitě to není moc dobrý pro děti. To už jsou lepší na přechodnou dobu, než se sežene byt, Azylové domy pro rodiny, který fungují jako sociální služba přesně podle zákona, který na to je, platí se tam jen hodně málo a bydlet se tam dá maximálně rok.

Většinou ale platí, že kdo chodí do práce, má možnost si vždycky byt pronajmout nebo vzít si hypotéku. Slovo hypotéka se v našem filmu objevuje ještě u scénky, jak tam ty dvě holky vyplňují složenku na školný do střední školy. Tady je potřeba děvčata trochu poopravit.

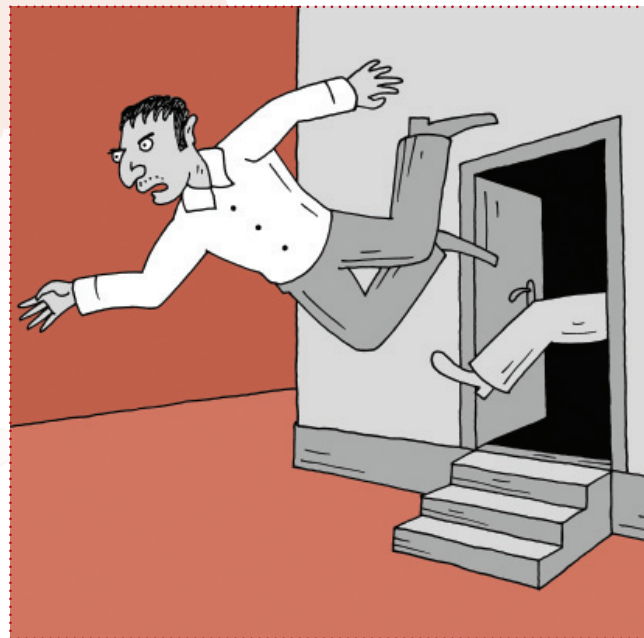
Jednak se školný nejmenuje „hypotéka“ a pak: skoro všechny střední školy jsou pořád ještě zadarmo.

Určitě všechny státní, který bejvaj i lepší.

Zadarmo jsou taky zatím všechny státní školy vysoké, na který se chodí po ukončení střední školy, ale to už dlouho pravda nebude, protože se za ně platit brzo začne. Nebude to ale tak hrozný.

Když už se ale člověk na státní střední školu nebo učňák nedostane, je dobrý jít na školu soukromou, kde se platí. Nejhorší je totiž zůstat sedět doma na zadku a zvyknout si na to, že se nemusí nic dělat! Protože bez pořádné školy nebo učiliště na vás v práci popravdě nebude nikdo moc zvědavý.

Proč? Dřív to bylo tak, že komunistům moc nevadilo, že většina Romů neumí pořádně číst a psát, a že jsou nevzdělaní, bez maturit, bez vyučení. Protože byli vlastně rádi, že mají lacinou pracovní sílu na výkopy, k popelářům, přidavače na stavbu, na úklidy, teda na práce, který Češi ani moc dělat nechtěli. Takovejším zaměstnáním se říká „nízkokvalifikované profese“ a nemusíte k nim mít školu, **protože je zvládne i cvičenej medvěd**, jak se říká, ale na druhou stranu se s nima taky nedá vydělat moc peněz. Ale OK, byly to pořád poctivý zaměstnání jako každý jiný a dobrýho popeláře nebo kopáče společnost potřebuje

...TAKŽE NÁS MŮŽE MAJITEL KDYKOLIV VYKOPNOUT

stejně jako dobrého doktora nebo učitele. Jenomže po revoluci v roce 1989, když šli komunisti pryč, se otevřely hranice a stejně jako my jsme najednou mohli na Západ, mohli najednou k nám jezdit pracovat lidi z východní Evropy nebo Asie. No a nastal pro některý profese problém, lidi z Východu (většinou Ukrajinci) začali tyhle pomocný práce, hlavně na stavbách, dělat za míň peněz a taky často líp, protože k tomu byli vyučení nebo měli i jiný školy. Takže ty „nízkokvalifikovaný“ práce ubylo. A Romové, který žádný řemeslo neuměli, neměli školu, ani maturitu ani vyučení, byli nahraný. Nikdo o jejich práci najednou nestál, cizinci pracovali často dobře a za míň peněz než byli ochotný dělat Romové.

Třeba Ukrajinci ale i jiný národy – Vietnamci, Číňani, Mongolové - k nám přijžděli z oblastí, kde byla vážně bída a hlad a žádný sociální dávky, takže aby mohli doma uživit svý rodiny, tak o tu práci hrozně stáli a makali jako blázni a dodnes tak některý tady makaj třeba jenom za 50 korun na hodinu.

Proto je ta škola tak důležitá! Protože se bez ní vlastně k pořádný práci a penězům přijít nedá. A základní škola je od slova „základní“, takže tou to teprve začíná a ne že si někdo myslí, že vyleze ze základky a tím to pro něj končí. To by byl pěkněj trouba, ať už Rom nebo gádžo.

Někdy člověk slyší zajímavý pitomosti, jako třeba: „Proč bych měl chodit do školy a do práce, když můžu dělat kšefty?“ nebo „Prací načerno na stavbě si vydělám víc než souseď ve fabrice“ a takový podobný blbosti. Jak to s tím teda je: „Dělat kšefty“ je takovej speciální výraz pro činnost všeho druhu, jenom ne poctivou. Často ho slyšíme mezi dětma v našem klubu nebo i na škole. V zásadě má znamenat nějaký nelegální (nepoctivý, nezákonný)vydělávání, který vypadá tak, že člověk něco levně koupí nebo dokonce třeba i ukradne anebo koupí něco, co ukradl někdo jinej, a pak to za víc peněz prodá. Z toho vznikne takzvaně černej nezdaněnej zisk. Dřív se tomu za komunistů říkalo šmelina a šmelilo se

... PROTOŽE JE ZVLÁDNE I CVIČENEJ MEDVĚD

s leccím, třeba s videokazetama, nábytkem, bonama, elektronikou, autama apod.. Dneska, kdy se dá skoro všechno sehnat úplně normálně v krámě, se šmelí spíš s drogama, kradenejma věcma nebo s kdejakým nekvalitním zbožím, který pěkně vypadá, ale je to šunt (elektronika, falešný šperky, bouraný auta, díly a tak). Každopádně už z toho nejsou zdaleka takový peníze jako dřív. Každý má dneska internet a dá se přes něj koupit úplně všechno. U těch nezákonejch věcí, jako je obchod s kradenejma věcma nebo s drogama, je to už úplná hloupost. Dřív nebo pozdějc se člověk dostane do kriminálu a se záznamem v rejstříku ho už nezaměstná nikdo ani na vrátnici u parkoviště. Navíc obchod s drogama nebo kradeným zbožím je nechutná a obecně špatná věc, ten kdo ji dělá, je v český společnosti branej za úplnou špínu. Když navíc takovouhle trestnou činnost dělá někdo z nějaký národnostní menšiny (Ukrajinec, Rom, Afričan, Rus, Arab, Slovák) tak si pak všichni Češi ukazují a říkaj: „Koukejte se na ně, všichni ty Ukrajinci (Romové, černoši, Rusáci, Arabové, Slováci) kradou!“, protože to pak spadne na všechny. Takže tím takový lidi, co dělaj nelegální kšefty, strašně poškozujou vlastní národ a toho pak využívaj náckové a jiný pitomci. Hrozně špatně se pak dokazuje, že třeba spousta Romů normálně pracuje nebo že třeba Arabové, co postávaj před kavárnama na Václaváku, nedýlujou drogy, ale jsou takhle z domova zvyklí trávit čas s kafem nebo čajem na ulici. Jo a když už jsme u těch věcí souvisejících s kriminálem, tak to je vůbec dost smutnej příběh. Kromě toho, že člověk, kterej sedí, má záznam a blbě se mu shání práce, tak vězení je taky dost hnusná zkušenost. **Sedět není hrdinství, ale ostuda a hroznej opruz.** Máte tam akorát tak dřevěnou postel, záchod bez prkýnka, nevidíte měsíce nebo celý roky svoje příbuzný, holku, kluka, občas dostanete přes hubu a dost často si vás spoluvězni taky můžou půjčovat jako prostitutku. A co pak s váma dělaj, to snad ani radší nebudeme ani naznačovat. Navíc se za pobyt ve vězení platí, takže ani neušetříte.

... **SEDĚT NENÍ HRDINSTVÍ, ALE OSTUDA
A HROZNEJ OPRUZ**

„DĚLÁNÍ KŠEFTŮ“, PRÁCE NAČERNO A JINÝ POHÁDKY...

Kromě toho, že „dělání kšeftů“ není na zbohatnutí a taky se za něj dá jít sedět, to taky není opravdová práce. Opravdová práce vypadá třeba i podobně (něco nakoupíš levně a jinde draž prodáš), ale důležitý je, že na to máš papír a platíš z toho daně, aby na tebe nikdo nemoh'. Třeba zaměstnaneckou smlouvu (děláš pro někoho) nebo živnostenskej list (děláš sám na sebe). V každým případě ale musíš z jakýkoliv takový práce platit daně, sociální a zdravotní pojištění. Proč? No protože daně platíš za to, že právě ty nebo tvoje děti můžou chodit zadarmo do školy, že přijedou hasiči, když ti začne doma hořet, že v noci svítěj venku lampy, že v zimě někdo odklidí sníh a led z ulice, že když bude máma nebo tvoje žena na mateřský, tak dostane od státu peníze pro sebe a dítě. Prostě všechny věci, který stát pro lidi dělá, musí z něčeho platit a to jsou právě daně. Nedávat státu daně ze svýho výdělku je zločin, protože to znamená, že člověk okrádá stát, ve kterým žije, a že je vlastně taková pijavice, která si všechno bere, ale nic nedává.

PROČ ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ?

Zdravotní a sociální pojištění jsou malý peníze, který člověk má dávat za sebe každěj měsíc státu, aby si vlastně šetřil na to, až s nim bude zle. Buď až bude nemocnej nebo starej a nebude moct pracovat (starobní důchod) nebo když se mu něco najednou stane. Když někdo legálně pracuje, platí si každěj měsíc tyhle pojištění. Když je někdo nezaměstnanej, doplácí tohle za něj zase stát (takže vlastně ze svejch daní a pojištění ty ostatní lidi, co fakt pracujou).

Jenomže bacha! Kdo je na úřadu práce (nezaměstnanej) nebo na sociálních dávkách nějak moc dlouho a nemá legálně odpracovaný aspoň nějaký roky, tak ten se na žádněj důchod ve stáří těšit nemůže, protože mu stát žádněj nedá! Podobný je to s invalidním důchodem, kdo se stane invalidním třeba ve 40 letech a bude mít legálně odpracovanejch předtím jenom třeba 5 roků a zbytek na pracáku a tak podobně, tak ten nedostane na živobytí skoro žádný peníze, jenom takový úplný minimum, ze kterýho se ani nedá přežít. Člověk, co si neplatí sociální pojištění, nemá taky nárok na žádnou nemocenskou!

Takže práce načerno je sice jakoby výhodná v tom, že člověk v tu chvíli z výdělku neplatí daně a pojištění, jenomže je to jedna z nejhorších věcí, co může dělat, protože až to bude potřebovat nejvíc (nemoc, stáří, úraz) tak nebude mít nic. **Nemyslete si, že stát donekonečna zachraňuje lidi, který na něj kašlou.**

To bylo dřív za komunistů, ale teď máme drsnej kapitalismus a sociální dávky se budou v příštích letech dost snižovat, aby zbylo na ty opravdu potřebný (zdravotně postižený, děti bez rodičů, lidi po úrazech, ženy na mateřský a tak). Jo, při studiu na škole nebo učňáku, to je jiná. To za vás tyhle pojištění platí stát pořád a ta doba se vám docela dlouho počítá i do těch důchodů.

No a pak taky práce načerno a dělání kšeftíků, to je děsná nejistota. Jeden měsíc můžeš něco vydělat a další dva nedostat nic. Kdo dělá u někoho načerno (třeba na stavbě nebo tak), nemá taky žádnou záruku, že dostane vejplatu. Zkušenosti našich klientů taky ukazují na to, že se to děje hodně často. Nemůžete se pak ani pořádně obrátit na policii nebo soud, protože jste vlastně sami spolupachatelé (pracovali jste načerno, neodváděli daně). Pokud jste přitom byli ještě třeba na pracáku (Úřadu práce) a stát za vás platil pojištění nebo vám třeba ještě doplácel nějaký sociální dávky, dopustili jste se navíc podvodu a jste v pěkným průšvihů).

Pro větší názornost je v týhle knížečce vložen plakát, takovej graf, kterej je samozřejmě kreslenej trochu zjednodušeně, ale bohužel docela často to takhle platí. Takže, kdo se bojí, že by se moh' začít flákat a neučit se, ať si ho pověsí třeba nad postel.

NO A TAK TEDY K TÝ PRÁCI A JAK NA TO.

Jak snad už jasně vypadlo z předchozího psaní týhle příručky, jít do práce je prostě nutnost.

Ale i když do tý práce chci, není to tak jednoduchý. Svět nečeká vždycky právě s otevřenou náručí.

Hodně zrovna třeba Romů může říct, že je v práci nikdo nechce, protože co zaměstnavatel, to rasista. Něco na tom bude, Romové opravdu nemají u některých zaměstnavatelů dobrou pověst, protože jim jí zrovna mohli zkazit nějakí „degeši“ nebo je zkrátka zaměstnavatel opravdu hlupák a rasista, ale i takhle překážka se dá nejlíp překonat tím, jak budete vystupovat a taky jaký za sebou budete mít vzdělání. Když budete jako Rom žádat o práci ochranky v supermarketu nebo pomocnýho kuchaře v bufetu, budete to mít těžký, protože tam si můžou vybírat stovky takovejch nekvalifikovanejch lidí a klidně vás pro jistotu vyhoděj, co kdybyste zrovna byli ten „degeš“.

Čím ale půjdete vejš, tím líp a s větším respektem s vámi budou zaměstnavatelé zacházet.

... TO BYLO DŘÍV ZA KOMUNISTŮ

Vyučenej romskej řemeslník, zdravotní sestra nebo učitel už to bude mít o dost snadnější, protože si k nim nikdo už tak nedovolí. Vaše profese a vzdělání budou budít úctu a respekt.

Když navíc vystudujete nějakou školu nebo učňák v oboru, na kterej je zrovna teď hodně málo lidí, třeba obráběče kovů, zdravotní sestru, strojaře, obkladače, zubaře atakdál, tak **potom se o vás zaměstnavatelé poperou, ať jste bílý, černý nebo třeba červený s puntíkama.**

Škola a vzdělání je prostě v český společnosti, ale i v celý Evropě, to nejdůležitější, čím se můžete připravit na život. Taky si musíme uvědomit, že už skoro padesát let je práce v celý Evropě postavená na hodně kvalifikovanejch profesích. Nejsou tady žádný zemědělský ani čistě průmyslový státy, to se všechno přesunulo víc na Východ a na Jih. Proto tady nejsou lidí bez vzdělání moc potřeba. Takže ta holka v tom filmu to dělá dobře, že si vyplňuje tu složenku na školný, bohužel brzo to vzdává, a to je špatně, protože jak se říká: „trpělivost růže přináší“ a je fakt, že škola se nedá udělat přes noc a je potřeba vytrvat, i když nám třeba ze začátku nejde nebo musíme začínat znova, protože bez střední školy jste vážně v pytlí.

A TEĎ UŽ FAKT K TÝ PRÁCI:

V našem filmu shánějí práci dvě ženy. Dcera a máma. Každá z nich se uchází o zaměstnání, ale každá to dělá úplně jinak. Zatímco máma už nejspíš nějakou práci předtím dělala a prostředí pracovních pohovorů zná, dcera je úplně mimo. Ta sice jakoby práci hledá, ale z celýho jejího chování je cejtit, že o tu práci ve skutečnosti asi moc nestojí. Neumí se představit ani do telefonu, nesehnala si dopředu informace o pracovní pozici, o kterou se uchází a ještě si dělá legraci ze jména svýho možná příštího šéfa. No, je s podivem, že ji vůbec na ten pohovor pozvali. Nemá žádný vzdělání (kvalifikaci) a tak by se měla sakra snažit bejt aspoň u pohovoru příjemná, milá a budít dojem, že je spolehlivá a ta práce ji fakt zajímá.

**... AŤ JSTE BÍLÝ, ČERNÝ
NEBO TŘEBA ČERVENÝ S PUNTÍKAMA**

Když pak na ten pohovor jde, vypadá jako utržená ze řetězu. Není nic horšího, než přijít na pohovor ledabyly a s výrazem, že mě to místo vlastně nezajímá. Úplně nejstrašnější je pak vyjádření „...nikdy jsem nic takového nedělala... **nevím, nikde nic nebylo a já potřebuju peníze.**“ To jsou formulace, za který by měl personalista (člověk, co přijímá zaměstnance) se slečnou Bartákovou vyrazit dveře. Když ji to nezajímá, proč tam leze, že jo. Naopak, na pohovoru musíme dávat o tu konkrétní práci najevo co největší zájem, všechno možný si o ní dopředu zjistit, a co nejvíc se na ni ptát. Až na závěr by teprve měla přijít otázka, kolik za to. Samozřejmě nějak chytře, například „...a mohu se zeptat na platové podmínky?“ Důležitý taky je, jak se člověk oblékne. Rozhodně by měl přijít v čistém oblečení, ne v tepláčkách nebo jinejch sportovních hadrech, prostě oblečený tak, aby to nikoho neprovokovalo, oholenej (kluci) a učesaný, upravený (holky i kluci). Taky včas, klidně trochu dřív než pozděj, počkat se dá za dveřma vždycky. Nejlepší bude, když si sami představíte, že máte firmu a můžete si vybrat, komu budete za nějakou důležitou práci platit, komu svěříte svoji místnost, peníze, klienty, náradí, auto a podobně. Svěříte to někomu, jako je ve filmu slečna Bartáková?! Vztah se zaměstnavatelem si musíte pěstovat, abyste si nebyli navzájem nepřijemný, abyste si důvěřovali. Je úplně samozřejmostí, že když dostanu práci, chodím do ní včas. Jakmile by se stalo něco mimořádného, opět je na prvním místě práce, do který musím ihned předem zavolat a omluvit se (závažná věc v rodině, úraz, nemoc). Není nic divného dostat po pozdním příchodu nebo neomluveným dnu padáka.

Na pohovoru se nehodí mluvit nezdvořile, jakože místo pozdravu jenom: „dobrej...“ nebo „nashle“. Zjistěte si taky, s kým máte pohovor, abyste ho neoslovovali třeba „šéfe“.

Koneckonců, jak pracovní pohovor vypadat má, vidíme ve filmu u tý maminky.

Volá na inzerát, představí se, zeptá se, jestli neruší.

To jsou zdánlivě takový drobnosti, ale podle nich se pozná, jestli je ten člověk aspoň trochu na úrovni. A zaměstnavatel dá určitě vždycky přednost tomu, kdo se bude umět chovat a mluvit, i když půjde třeba jenom o manuální (ruční, fyzickou) práci. Maminka Bartáková měla všechno připravený, chovala se příjemně, na úrovni, měla zkušenosti. Není důvod ji do zaměstnání nevtít.

... A JÁ POTŘEBUJU PENÍZE

Abychom byli trošku v obraze, kolik se tak přibližně dá v různých pracích vydělávat, tak tady je na to tabulka. A nemyslete si, že kdo je Rom, ten je nějak hloupější nebo prostě nemá na to dělat třeba doktora nebo ředitele podniku. Romský děti jsou úplně stejně chytrý jako gádžovský, záleží jenom na tom, jak se k tomu vzdělávání postavíte vy a vaše rodiče.

Vydalo / o.s. R-Mosty v roce 2010 za podpory ESF OPPA

Text / Jakub Čihák & spol.

Ilustrace / Marek Vojtěch

Grafika / ZuX

Editor / Petr Kotouš

PROFESE

Ředitel velkého podniku
 Ředitel banky nebo pojišťovny
 Právník
 Vedoucí v hotelu
 Výrobní nebo technický náměstek
 Obchodník (ŽL) nákup, prodej; reality
 Lékař
 Stavební inženýr
 Vedoucí v podniku
 Šéf oddělení v reklamce nebo bance
 Strojař
 Instalatér, elektrikář
 Řidič kamionu
 Učitel
 Chemik, technik (vyučený)
 Automechanik
 Zedník, truhlář
 Kovář, obráběč kovů
 Sociální pracovník
 Řidič „jestěrky“
 Opravář počítačů, správce sítě
 Kuchař
 Automechanik
 Novinář
 Zdravotní sestra
 Prodavač vyučený
 Číšník
 Popelář
 Pošťák
 Prodavač nevyučený
 Uklízečka
 Pomocná síla (stavba, sklad)
Život na dávkách nebo podpoře

PRŮMĚRNÁ ČISTÁ MZDA MĚSÍČNĚ

110.000 Kč
 105.000 Kč
 86.000 Kč
 50.000 Kč
 70.500 Kč
 60.000 Kč
 50.000 Kč
 50.000 Kč
 40.000 Kč
 70.000 Kč
 35.000 Kč
 25.000 Kč
 25.000 Kč
 až 22.000 Kč
 22.000 Kč
 20.000 Kč
 20.000 Kč
 23.000 Kč
 21.000 Kč
 21.000 Kč
 až 24.000 Kč
 až 23.000 Kč
 22.000 Kč
 22.000 Kč
 19.000 Kč
 18.000 Kč
 18.000 Kč
 14.000 Kč
 13.000 Kč
 12.000 Kč
 11.000 Kč
 10.000 Kč
2 až 7.000 Kč

SOUTĚŽ O MOBILNÍ TELEFON, MP3 PŘEHRÁVAČE A DALŠÍ DROBNÉ CENY

ZKUS SI PŘEDSTAVIT, že je ti třeba 30 let... možná už máš svoje děti a i tví kámoši a kámošky mají svoje rodiny.

ZAMYSLI SE NAD TÍM, jak bys chtěl, aby se tvoje nová rodina jednou měla.

Takže až ti bude 30 let: Jak vypadá vaše bydlení (třeba kde bydlíte, jak vypadá váš byt, co v něm je, kdo v něm je...), co asi děláš (pracuješ?...) a jaké máš sny? Chceš cestovat, někam se podívat? Kolik peněz chceš vydělávat? A jak je to třeba s tvými dětma (co dělají? kolik je jim let? studují něco? čím by jednou chtěli být?...). Už jsi se zasnil/a..? Výborně!

... TEĎ ZPÁTKY DO SOUČASNOSTI...

Soutěžním úkolem je vymyslet, co všechno bys měl v nejbližších letech (třeba odedneška po dalších 3-5 let) udělat pro to, aby se tvoje vysněná situace jednou opravdu stala skutečností... Jak dopadne tvoje současný studium? Co bude muset následovat? Zaměstnání? Jaký.. Za kolik asi peněz? Další studium? Jaký by mělo být..? Jaký věci budou ještě důležité, aby se tvůj sen mohl stát skutečností?

A

NAPIŠ NÁM KRÁTKÝ POPIS TVÉHO SNU O BUDOUCNOSTI AŽ TI BUDE 30LET.

B

POTOM POPIŠ TAKÉ TO, JAK SI PŘEDSTAVUJEŠ CESTU K TOMU, ABY SE ZE SNU STALA REALITA, NEBOLI TO, CO BYS MĚL/A V NEJBLIŽŠÍCH LETECH UDĚLAT. PŘESNĚ PODLE TOHO, CO TI PŘED CHVÍLÍ BĚŽELO HLAVOU...

C

JAKÝ PŘÍJMENÍ MĚLA NA DVD VE FILMU DCERA PANÍ BARTÁKOVÝ?

MŮŽEŠ TO NAPSAT V BODECH NEBO I JAKO CELÝ TEXT

mosty®

**EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND PRAHA A EU:
INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI**

Svoji představu nám pošli na adresu: kancelar@r-mosty.cz
Nezapomeň se podepsat a uvést svou adresu nebo i telefon, ať tě můžeme kontaktovat.
Výherce zveřejníme do konce října 2010.